

ਐਮ. ਐਮ. ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਬੀਨਾ, . ਜੇ। ਜੇ.

ਐਸਆਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1994 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 9776

23 ਜੁਲਾਈ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਧਾਰਾ 226 - ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 - ਆਰ. ਐਲ. ਐਸ. 16.2(1)—ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ—ਲਗਭਗ '22 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾ ਤਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਦਤਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ—ਆਰ. ਐਲ. ਦੇ ਉਪਬੰਧ 16.2(1) ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ RI ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 16.2(1) ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ? ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ 'ਕੁਰਾਹੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਲੰਮੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। . ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ, ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1993 ਤੱਕ ਸੇਵਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਦਤ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਮੱਸਿਆ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪੇਰੈਂਟ ਪੀਏਪੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, -

ਰਾਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2 (1) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੯)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ। ਜਿਸ ਰੋਕ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ, 1992 ਤੱਕ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਾਰਾ 11 ਅਤੇ 13)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਜੀ.

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ.ਗੋਇਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਐਮ.ਐਮ.ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ, 7 ਵੀਂ ਬੀ., 'ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 (ਪੀ-1) ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ 14 ਦਸੰਬਰ, 1993 (ਪੀ-6) ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 1994 (ਪੀ-6) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। -7)।

(2) ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਮਡ ਪੁਲਿਸ ਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 27 ਮਾਰਚ, 1975 ਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਐਡਹਾਕ

ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। 13 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਐਡਹਾਕ) ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ (ਪੀ-1 ਤੋਂ ਪੀ-3) ਵਿੱਚ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਐਡਹਾਕ) ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਦਰਾਜ ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 16 ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 17 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੋਕ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1993 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4276 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਆਖਰਕਾਰ 25 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ SLP ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇ। ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, (1) ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ 16 ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਵਿਖੇ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ 5 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਚੋਸ਼ੀ

ਪਾਇਆ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਅਰਥਾਤ ਕਮਾਂਡੈਂਟ 7 ਵੀਂ ਬੀ.ਐਨ. ਪੀਏਪੀ ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਉਸਨੇ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 (ਪੀ-4) ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, — ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਿਤੀ 17 ਦਸੰਬਰ, 1993 ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 1994 (ਪੀ-5) ਅਤੇ ਪੀ-7 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ। 4 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰ: 7/79 (ਹੁਣ ਨੰਬਰ 7/1101) ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਤਜਵੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੱਜ ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993, 1 ਨੂੰ ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰ: 7/79 (ਹੁਣ ਨੰ: 7/1101) ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।, 1992 ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬਿਨਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 5 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਤੋਂ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰਡਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰ: 7/790 (ਹੁਣ ਨੰਬਰ 7/1101) ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਸੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਕੇ ਚੋਧਰੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ 1 ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4, ਜੋ ਕਿ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ 1934 ਦੇ ਨਿਯਮ, 16.2 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਨਿਯਮ') ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਿਵ ਚਰਨ ਬਨਾਮ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (2) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (3)। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਇਕਪਾਸੜ ਹਨ।

(6) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਸੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਯੂਬ ਨਾਜ਼, (4)।

(7) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੈਕਰਨ ਸਿੰਘ, (5) ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਸ਼ ਪਾਲ, (6) ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ, ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਨਿਗਮ, ਇਟਾਵਾ ਬਨਾਮ ਹੋਤੀ ਲਾਈ, (7) ਯੂਪੀ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਅਰੋੜਾ, (8) ਅਤੇ ਮੈਸਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਨਸਪਤੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਖੇਮ ਚੰਦ, (9)। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈਰਾਨਕੁਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੈ। ਹੈਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪਾਈ ਗਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“16.2 ਬਰਖਾਸਤਗੀ।—ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸਿਰਫ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇਗਾ।

(2) (2003)9 SCC 228

(3) (2006) 8 SCC 108

(4) (2003) 3 SCC 605

(5) (2007)4 SCC 627

(6) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, (10) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ Rulespecamerup ਦਾ ਨਿਯਮ 16Rule16.2 । ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

""7. ਨਿਯਮ 16.2(1) ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਕੰਮ ਹੋਣ, ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਵਚਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਵਚਨ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਕਾਰਜ" ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤਕ "ਐਕਟ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਘਿਣਾਉਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ

ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧੀ 'ਐਕਟ' ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਐਕਟ ਦਾ ਰੰਗ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜਾਂ, ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਲਓ ਜਿਸ ਨੇ 29 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬੇਦਾਗ਼ ਸੀ; 30 ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਝੂਠੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ. ਕੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

(8) ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ (ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਨੋਬਲ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਰਮ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ। ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ 2192 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਲੰਮੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ

ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ 'ਜਾਂ' ਨੂੰ "ਅਤੇ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝੀ ਕੜੀ ਹੈ "ਗੰਭੀਰ ਕੰਮ/ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ"।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ 'ਕੁਰਾਹੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਜਦੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਜੋ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1993 ਤੱਕ ਸੇਵਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿ 'ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਦਤਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਮੀਖਿਆ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੇਰੋਟ ਪੀਏਪੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ , - ਮਿਤੀ 16 ਮਾਰਚ, 1992 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ (1993 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4276) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 25 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ

ਜੂਨੀਅਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਸਐਲਪੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਉਸ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਇਹ ਵਿਕਲਪ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

“ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਆਈਡੀ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈਣ ਲਈ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ CID ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਲਪ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1997 ਨੂੰ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਜੀ.ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਸ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸੀਆਈਡੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ।

(12) 'ਵੇਡਨਸਬਰੀ' ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (VI) ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (11) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 242 ਵਿੱਚ ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

“242. The Wednesbury [Associated Provincial Picture Houses Ltd. V. Wednesbury corpn., (1948) 1 KB 223] ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (11) (2006) 2 SCC 1

ਮਾਰਿਆ. ਵੇਡਨਸਬਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮਝ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੈਡਨਸਬਰੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ (i) ਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, (ii) ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ (iii) ਇਹ ਇੰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2(1) ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ, 1992 ਤੱਕ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 (ਪੀ-1) ਦੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1993 ਦੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। (ਪੀ-6) ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 1994 (ਪੀ-7)। 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 17 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਨਹੀਂ 30 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਮੇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1997, ਅਸਲ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ 9% ਸਲਾਨਾ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ

ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ